

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ข้อเสนอของคณะกรรมการชุมชนต่อการบริการจัดเก็บขยะของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เป็นการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนต่อการบริการจัดเก็บขยะ และรับฟังข้อเสนอของชุมชนที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการให้บริการจัดเก็บขยะที่มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการชุมชน ภายในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 330 คน (เทศบาลเมืองมหาสารคาม. 2548)

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คำนวณจากประชาชนที่เป็นคณะกรรมการชุมชนภายในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำนวน 330 คน กลุ่มตัวอย่างคำนวณตามสูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 : 727) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 181 คน ตามสูตร ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดเท่ากับ 0.05

แทนค่าในสูตรขนาดตัวอย่าง

$$n = \frac{330}{1 + (330)0.0025}$$

$$= 181 \text{ คน}$$

เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากัน คือ คณะกรรมการชุมชน ชุมชนละ 7 คน ทุกชุมชน ผู้วิจัยจึงเพิ่มกลุ่มตัวอย่างเป็น 210 คน โดยแยกได้ดังนี้

ตารางที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับ ที่	ชื่อชุมชน	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ลำดับ ที่	ชื่อชุมชน	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
1.	ตึกสีลา	11	7	16.	นาควิชัย 1	11	7
2.	ศรีสวัสดิ์ 1	11	7	17.	นาควิชัย 2	11	7
3.	ศรีสวัสดิ์ 2	11	7	18.	นาควิชัย 3	11	7
4.	ศรีสวัสดิ์ 3	11	7	19.	มหาชัย	11	7
5.	ปัจฉิมทัศน์ 1	11	7	20.	โพธิ์ศรี 1	11	7
6.	ปัจฉิมทัศน์ 2	11	7	21.	โพธิ์ศรี 1	11	7
7.	ธัญญา 1	11	7	22.	อภิสิทธิ์ 1	11	7
8.	ธัญญา 2	11	7	23.	อภิสิทธิ์ 2	11	7
9.	ธัญญา 3	11	7	24.	อุทัยทิศ 1	11	7
10.	ธัญญา 4	11	7	25.	อุทัยทิศ 2	11	7
11.	สามัคคี 1	11	7	26.	อุทัยทิศ 3	11	7
12.	สามัคคี 2	11	7	27.	อุทัยทิศ 4	11	7
13.	ศรีมหาสารคาม	11	7	28.	ส่องเหนือ	11	7
14.	เครือข่าย 1	11	7	29.	ส่องใต้	11	7
15.	เครือข่าย 2	11	7	30.	บ้านแมค	11	7
รวม		165	105	รวม		165	105
รวมทั้งสิ้น						330	210

เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการ โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) คือให้คณะกรรมการชุมชนทุกชุมชนเป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และในการกำหนดให้ประธานชุมชน 30 ชุมชนเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการสนทนากลุ่ม จำนวน 30 คน และแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการเขียนชื่อของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดของแต่ละชุมชน แล้วหยิบทีละรายชื่อ จดบันทึกไว้แล้วนำสลากกลับไว้ในกล่องใหม่เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสถูกเลือกเท่ากัน ทำอย่างนี้จนครบจำนวนตามขนาดกลุ่มตัวอย่างคือ ชุมชนละ 7 คน รวมทั้งสิ้น 210 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเชิงปริมาณ โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ชุมชนที่อยู่อาศัย อายุ และตำแหน่ง

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนต่อการบริการจัดเก็บขยะของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมืองจังหวัดมหาสารคาม ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มีระดับความคิดเห็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 45)

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนต่อการบริการจัดเก็บขยะของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมืองจังหวัดมหาสารคาม

ตอนที่ 2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ในกลุ่มของประธานคณะกรรมการชุมชนที่ได้คัดเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นการสนทนาที่ให้ข้อเสนอเกี่ยวกับเรื่องการจัดการขยะในชุมชน

2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.2 นำร่างแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการปริญญาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ แก้ไข และเสนอแนะปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมและถูกต้องของแบบสอบถาม

2.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมความถูกต้องเที่ยงตรงด้านเนื้อหา การวัดผลและประเมินผล การใช้ภาษา เพื่อให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและเพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

2.3.1 นางเพ็ญพร สุภสุข วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาบริหารงาน) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.3.2 นายกมล ตราชู วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ คศ. 3 กองการศึกษา เทศบาลเมืองมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

2.3.3 นายอมร มะลาศรี วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวัดผลประเมินผล มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 7 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

2.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ของผู้เชี่ยวชาญ โดยนำแบบสอบถามข้อที่มีค่าเฉลี่ย IOC ตั้งแต่ .66 ขึ้นไป นำไปทดลอง (Try out) กับคณะกรรมการชุมชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน และนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100) และได้ค่าความเชื่อมั่น .96

2.5 จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกเทศมนตรีเมืองมหาสารคาม และประธานคณะกรรมการชุมชนทุกชุมชน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยกำหนดให้มีผู้ช่วยผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ รองประธานชุมชนทุกชุมชน จำนวน 30 คน
3. ผู้วิจัยได้จัดประชุมชี้แจงผู้ช่วยผู้วิจัย ให้ทราบถึงขั้นตอนและวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. ให้ผู้ช่วยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวม ซึ่งสามารถเก็บได้ครบจำนวน
5. จัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้ได้ข้อเสนอต่อการบริการจัดเก็บขยะของเทศบาลเมืองมหาสารคาม
6. รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปตามประเด็นจากการจัดสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จำนวน 210 ฉบับ ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ
2. นำแบบสอบถามลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding Form)
3. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้ว ให้คะแนนแต่ละข้อจากอำนาจการจำแนกรายข้อในแบบสอบถามกำหนดไว้ 5 ระดับคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 93 -95) ดังนี้

ระดับที่มีความคิดเห็นมากที่สุด	กำหนดให้	5 คะแนน
ระดับที่มีความคิดเห็นมาก	กำหนดให้	4 คะแนน
ระดับที่มีความคิดเห็นปานกลาง	กำหนดให้	3 คะแนน
ระดับที่มีความคิดเห็นน้อย	กำหนดให้	2 คะแนน
ระดับที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด	กำหนดให้	1 คะแนน
4. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้ว ไปประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

5. นำข้อเสนอที่ได้จากการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) มาสรุปเพื่อให้ได้ข้อมูลนำไปสู่การอธิบาย สรุปผลตามวัตถุประสงค์

6. สรุปเนื้อหาที่ได้จากการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) และสร้างข้อเสนอต่อการบริการจัดเก็บขยะของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนต่อการบริการจัดเก็บขยะของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY